

Forfatter: Ulfeldt, Leonora Christina

Titel: Udrag fra Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

Citation: Ulfeldt, Leonora Christina: "Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer", i Ulfeldt, Leonora Christina: *Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer*, udg. af JOHS. BRØNDUM-NIELSEN ; C. O. BØGGILD-ANDERSEN , Rosenkilde og Bagger, 1949, s. X. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-leonora01-shoot-idm140124514439792/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

denne karakterfulde Dame. Men Faderens Øjsten var hun paa Grund af sin Ynde, sin Livfuldhed og sit kvikke Hovede, og som halvvoksen fik hun Lov at følge ham paa Smaarejser. Kærligheden til Faderen fulgte hende Livet igennem. Men hun var endnu kun et Barn, da det Tidspunkt kom, da han maatte vige Førstepladsen i hendes Hjerter for en yngre Mand.

Ved Kongens Hof færdedes mange Hof- og Kammerjunkere, unge danske og holstenske Adelsmænd. Blandt disse udsaa Christian IV. Ægtefæller til sine Døtre, som, da de ikke var prinsessefødsde, ikke kunde vente at blive gift med udenlandske Prinser. Elegantest af dem alle, mest charmerende ved sit Konversationstalent og ved den fornemme Dannelse, han havde erhvervet sig paa langvarige Rejser i Frankrig og Italien, var den unge fynske Rigsraadssøn Corfitz Jakobsen Ulfeldt. Han var lidt over 23 Aar, da han i Dec. 1629 blev ansat som Hofjunker. Ikke længe efter trolovedes han med den niaarige Leonora Christina. Det var almindeligt dengang, at Piger blev lovet bort allerede i Barnealderen. Om nogen dybere Kærlighed mellem de to kan der vel næppe endnu paa det Tidspunkt have været Tale. Men den synes for hendes Vedkommende at være kommet hurtigt. Leonora fandt sin Corfitz uimodstaaelig. Og en Sygdom i Benet, som han allerede dengang led af, og som fulgte ham Livet igennem, kaldte desuden tidligt paa Medlidensheden og Moderfølelsen hos hende. Hun knyttede sig saa fast til ham, som et Menneske kan knytte sig til et andet. Hustrukærligheden og Hustrutroskaben blev den stærkeste, alt beherskende Følelse i hendes Liv. Hun gjorde sig blind for sin elskede Ægteherres Svagheder — hans Forfængelighed og Ærgerrighed, hans svigtende politiske Klogskab, hans Mangel paa Troskab over for Konge og Fædreland — og naar, som det hændte, hun var af en anden Mening end han, endte hendes langt stærkere Karakter med at bøje sig.

Det var en splittet Verden, hvori hun voksede op. Hendes Forældre var endt med at hade hinanden, og hendes Søsken i

stadig Kiv indbyrdes og med Kongens Frillebørn, senere ogsaa med deres Ægtefæller. Og i det Danmark, der var hendes Fædreland, stredes Kongen om Magten med Rigsraad og Adel, og Borger- og Bondestand skelede ondt til Adelenes Særrettigheder. Midt i al denne Spid var det hendes Sjæl en Lise at give sig helt hen til den ene, der blev hende alt. Og derfor var alle andre menneskelige Baand, naar de sattes paa Prøve, saa skøre over for det ene, som var saa stærkt. Corfitz Ulfeldt blev, som det er sagt, hendes Skæbne. Men hun blev ogsaa hans. Hendes Byrdsstolthed satte hans medfødte Ærgerrighed stedse større Maal, hendes faste og selvtillidsfulde Personlighed gav den inderst inde svage Mand et sjæleligt Rygstød og en Spore, uden hvilken hans Skæbne næppe var blevet, som den blev.

Den 9. Okt. 1636, da hun var 15 Aar gammel, fejredes Brylluppet paa Københavns Slot. Aaret efter blev Ulfeldt Statholder i København, dvs. Kongens Højrehaand i Regeringen, og det unge Par flyttede ind i den store Gaard paa Graabrødretorv, som han købte sig, og som udstyredes med en Række kostbare Tæpper, Møbler og Kunstværker. Der var ingen Dronning i Landet, og Leonora Christina blev, især efter at hendes Mand — der i 1641 paa en Ambassade til Regensburg af Kejseren var udnævnt til tysk Rigsgreve — 1643 var blevet ophøjet til Rigshofmester, Statens Førsteminister og Rigsraadets Formand, Hovedstadens fornemste Dame. Blandt Ulfeldts Venner og dem, der bejlede til hans Gunst, indtog hun en Dronnings Stilling. Og mod dem var hun en naadig Dronning. Men hans Rivaler og de, der havde en anden Mening end han, var sikre paa hendes Ugunst eller Had.

Ivrigt søgte hun, som hun beretter i sin Selvbiografi, at til egne sig alle de Kundskaber og Færdigheder, som Tiden krævede af en Verdensdame, og som lokkede hendes medfødte Anlæg og Tænksohmhed. Hun læste meget og gav sig af med Oversættelser, bl. a. fra Fransk, som hun allerede før sit Ægteskab efter en fransk Diplomats galante Vidnesbyrd talte med stor Lethed og